

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: **M. S.**, bytom K., K., zastúpeného JUDr. Pavlom Michalíkom, advokátom so sídlom Jarková č. 2, Prešov, proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8 Bratislava, **o starobný dôchodok**, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. marca 2011, č. k. 7Sd/43/2010-34, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. marca 2011, č. k. 7Sd/43/2010-34, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne číslo X. z 1. júna 2010, ktorým žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu 7. apríla 2010 zamietla s odôvodnením, že nespĺňa podmienky uvedené v § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a §

21, § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“).

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ k X. nedovršil vek 62 rokov, ktorý je jednou z podmienok vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 66 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. ani podľa § 274 ods. 1 tohto zákona, v zmysle ktorého nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. zvýhodnenej pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023. Vykonaným dokazovaním mal krajský súd nesporne preukázané, že navrhovateľ pracoval aj v zamestnaniach zaradených do zvýhodnenej I. a II. pracovnej kategórie. Z evidenčných listov dôchodkového zabezpečenia vystavených bývalými zamestnávateľmi navrhovateľa (Kovohuty, a.s., K. a Vitrum, a.s., Prievidza) navrhovateľ u týchto zamestnávateľov pracoval od 23. apríla 1982 do 15. januára 1999 a od 16. januára 1999 do 22. októbra 1999 ako vodič – strojník a ako hutník neželezných kovov, teda v zamestnaniach zaradených v I.A pracovnej kategórii, v ktorých získal 17 rokov a 187 dní zamestnania. U zamestnávateľa Štátne lesy v Žiline, Lesná správa Liptovská Teplička pracoval od 12. januára 1970 do 31. marca 1971 ako drevorubač, ktoré zamestnanie je v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zaradené v II. pracovnej kategórii, v ktorom získal 331 dní zamestnania. Nárok na starobný dôchodok mu ku dňu X. nevznikol, lebo jeho zamestnanie, zaradené v I. pracovnej kategórii, netrvalo k 31. decembru 1999 ako to vyžaduje § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. a preto krajský súd rozhodnutie odporkyne ako súladné so zákonom ako vecne správne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. písm. a/ má poistenec nárok na starobný dôchodok aj vtedy, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 25 rokov a dovršil dôchodkový vek 56 rokov veku, ak bol zamestnaný 19 rokov v zamestnaniach, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách. Tieto podmienky navrhovateľ spĺňa v plnom rozsahu. Dôvodom pre nepriznanie starobného dôchodku nemôže byť len to, že navrhovateľovo zamestnanie v I. pracovnej kategórii netrvalo k dátumu 31. decembru 1999. Okrem krátkeho obdobia navrhovateľ pracoval stále v zdraviu nevhodných podmienkach. Žiadal preto rozsudok krajského súdu ako i rozhodnutie odporkyne zrušiť a priznať mu starobný dôchodok a nahradiť mu trovy konania.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o nároku na starobný dôchodok z hľadiska, či navrhovateľ ku dňu X. spĺňa podmienky dovŕšenia dôchodkového veku a získania potrebnej doby dôchodkového poistenia pre vznik nároku na starobný dôchodok.

Navrhovateľ namietal, že k uvedenému dňu splnil podmienku dovŕšenia dôchodkového veku 56 rokov podľa § 21 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo bol 19 rokov zamestnaný v zamestnaniach, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách.

Podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal ustanovenie § 21 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., také ustanovenie neexistuje.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,

b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,

c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/,

d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i/ až l/.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. *zamestnania sú na účely dôchodkového zabezpečenia zaradené do 31. decembra 1999 podľa druhu vykonávaných prác do troch pracovných kategórií.* Zamestnania I. a II. pracovnej kategórie sú uvedené v rezortných zoznamoch zamestnaní zaradených do I. a II. pracovnej kategórie vydaných pred 1. júnom 1992; do III. pracovnej kategórie patria zamestnania, ktoré nie sú zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie.

Podľa § 14 ods. 2 písm. f/ zákona č. 100/1988 Zb. do I. pracovnej kategórie sú zaradené zamestnania, v ktorých sa vykonávajú sústavne a v priebehu kalendárneho mesiaca prevažne rizikové práce, pri ktorých dochádza k častým a trvalým poruchám zdravia pracujúcich pôsobením škodlivých fyzikálnych a chemických vplyvov, a to *zamestnania, v ktorých sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach.*

Z evidenčných listov o dobách zamestnania, založených v spise odporkyne mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ pracoval v zamestnaní zaradenom do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 písm. f/ zákona č. 100/1988 Zb. a podľa Rezortného zoznamu zamestnaní zaradených na účely dôchodkového zabezpečenia do I. a II. pracovnej kategórie, vydaného Federálnym ministerstvom hutníctva a ťažkého strojárstva ako vodič - strojník (150903 I.A), resp. ako hutník neželezných kovov (150308 IA), pričom navrhovateľ v hutníctve u zamestnávateľa Kovohuty, a.s., K. a Vitrum, a.s., Prievidza pracoval preukázateľne len od 23. apríla 1982 do 22. októbra 1999, teda len 17 rokov a 183 dní.

Z citovaného ustanovenia § 21 ods. 1 písm. d/ zákona č. 100/1988 Zb. vyplýva, že navrhovateľovi by mohol vzniknúť nárok na starobný dôchodok dovŕšením veku 58 (nie 56 rokov) ak by bol zamestnaný v zamestnaní, v ktorom sa vykonávajú zvlášť ťažké a zdraviu škodlivé práce v hutách alebo v ťažkých chemických prevádzkach *aspoň 20 rokov.* Podmienku trvania tohto zamestnania v rozsahu 20 rokov však nesplnil, čo ani netvrdil.

Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal priznania starobného dôchodku od dovŕšenia veku 56 rokov, svoj nárok zrejme opiera o ustanovenie § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.

Podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. *občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň*

a) *56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,*

b) *57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,*

c) *58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií.*

Podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb. (§ 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.).

Predpokladom skoršieho vzniku nároku na starobný dôchodok už od dovŕšenia veku 56 rokov je však nielen splnenie podmienky získania zamestnania zaradeného do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 písm. f/ zákona č. 100/1988 Zb. v rozsahu aspoň 19 rokov, čo navrhovateľ nespĺnil, ale podľa § 174 ods. 2 tohto zákona aj splnenie podmienky, že také zamestnanie trvalo do 31. decembra 1999, ktorú podmienku navrhovateľ taktiež nespĺňa.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že bol ako hutník neželezných kovov zamestnaný u zamestnávateľa Kovohuty, a.s., K. aj od 1. februára 2001 až ku dňu 7. apríla 2010, (od ktorého starobný dôchodok žiada priznať) a že z toho dôvodu splnil podmienku získania 19 rokov zamestnania v I. pracovnej kategórii, táto jeho námietka taktiež nie je dôvodná, lebo v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. sa zamestnania zaraďujú do I. a II. pracovnej kategórie len do 31. decembra 1999.

Z uvedených dôvodov mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ ku dňu X., kedy dovŕšil vek 58 rokov, nespĺňa podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 65 ods. 1, 2 a § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s § 174 ods. 1 zákona č.

100/1988 Zb. resp. podľa § 21 ods. 1 písm. a/ a c/ tohto zákona. Rozhodnutie odporkyne z toho dôvodu považoval za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu ako vecne právny potvrdil podľa § 250ja ods. 3 vety druhej v spojení s § 219 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 246c ods. O.s.p., keďže navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa náhradu trov nežiadala.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. apríla 2012

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská